

SZÍV ERNŐ

Kis beszéd az Énről

Egész életemben elkeseredett küzdelmet folytattam magamért. Én. Nem tudom, győztem-e, lehet-e ebben a küzdelemben győzelem, nem tudom, lehet-e ennek a harcnak valamiféle sikere, jó pap is holtig, ugye, vagy tehát valamilyen rendes, normális hozadéka, hát végül is majd a fejfa egy kis halom fölött áll. Egy tétel a bibliotékai rendszerben, néhány megmaradó szám, kartoték adat, nyomok a tengerparton, dagály előtt. Soha nem hittem abban, hogy vár valami odaát. Nem lesz ott semmi, se hideg pokol, se meleg menny, és ez a semmi szavakkal, érzésekkel nem is kifejezhető. Máskülönben az egész, az énnel való hercehurca alapja az a vágy, hogy hagyjanak érteni, hagyják, hogy elgondolhassam, hagyják, hogy kitalálhassam, hogy elképzeljem, hogy érezhessem, hagyják, hogy láthassam vagy hagyjanak vakon akár. Vak méltóságom. Rövidlátó úrhatnáságom. Nekem a szabadság az, hogy hagyják a tekintetemet. Hagyjanak, ami itt van, azt ne föltétlenül az enyémmek, de mindenképpen a magaménak is érezhessem.

Azt hiszem, az emberek többsége a másik embertől veszi el, ami pedig kell neki. Igényt tart rá. Megkívánja. Sóvárog, aztán egyszer csak kinyújtja a szép kezét és tép, és megragad. Elvesz pénzt, ruhaneműt, időt, boldogságot. Családot. Házat, autót, kertet. Országot. Nevet. Módszeresen, kegyetlen apró munkával elveszi a másik tehetségét, kiöl belőle színt, mondatot, dallamot. Még az a kicsike sláger is kell neki, amire egy éjjeli kapualj is fölásít. Az ember alapvetően fosztogató lény, és amikor a szegény másiktól vesz el, elég rossz helyen kereskedik. Lehet, hogy nincsen igazam, de mindaz, ami a másiktól jut hozzád, ravaszsággal vagy erővel, fondorlattal vagy valamiféle káprázat révén, soha nem lesz igazán a tiéd. Az bitorlás marad, és a bitorlásnak vannak jelentékeny ismérvei, mégpedig például az, hogy visszabitorolható. Aki elvett egy országot, és azt hiszi, az most már végleg az övé, könnyen csalódhat még az életében. Amit elvettek, visszaveszik, amit elloptak, visszalopják, amit elzsaroltak, visszazsarolják.

Sokáig nem értettem azt sem, hogy mire kell nekem az az előbb hercehurcának nevezett küzdelem/munkálkodás, amit az Én-nel való foglalatosság jelent. Személyiségem védelme. Hát hogy talán maga a szintizta önzés. Hogy azt, aki én vagyok, csak én fosztogathassam. Én csapjam be, én vezessem meg, én csaljam kelepcebe, én nevetessem ki, én alázzam meg, én tegyem rabbá, szabaddá, valamilyenné. Személyiségem. S ha mindezt megtettem, majd kirakom magam a vásártérre, föltáalom a díszasztalon, mint egy ropogósra sült kismalacot, tessék. Vegyétek, egyétek. Az ember nem akar olyan lenni, mint a másik vagy az ember olyan akar lenni, mint a másik. Az ember maga akar lenni, mert azt gondolja, és nem hinném, hogy jogtalanul vagy bután vélné, hogy létezése egyedi és megismételhetetlen, ezért minden mozdulata is az. Én, mondjuk. És harcolunk érte szakadatlanul. Pedig van belőle több milliárd nagyon hasonló másik.

tiszatáj

IRODALMI FOLYÓIRAT

Megjelenteti a Tiszatáj Alapítvány Kuratóriuma
a Csongrád Megyei Önkormányzat,
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata,

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

az Emberi Erőforrások Minisztériuma
és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

HÁSZ RÓBERT főszerkesztő
ANNUS GÁBOR, ORCSIK ROLAND, TÓTH ÁKOS szerkesztők
SINKOVICS BALÁZS korrektor
SZÉKELY ANNA szerkesztőségi titkár

Felelős kiadó: Tiszatáj Alapítvány
Szedés, tördelés: Tiszatáj Alapítvány
A lapot nyomja: E-press Nyomdaipari Kft.
Szeged, Kossuth Lajos sgt. 72/B
Felelős vezető: Engi Gábor

Internet: www.tiszataj.hu e-mail: tiszataj@tiszataj.hu

Online változat: tiszatajonline.hu

Szerkesztőség: 6720 Roosevelt tér 10–11. Tel. és fax: (62) 421–549.

Levélcím: 6701 Szeged, Pf. 149.

Terjeszti: Lapker (Magyar Lapterjesztő Rt.)

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél,

e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 303–3440

További információ: 06 80/444–444

Egyes szám ára: 600 forint.

Előfizetési díj: negyedévre 1500, fél évre 3000, egész évre 6000 forint.

ISSN 0133 1167